

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! (Žalm 118:1)

„Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval. Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. Ale vinaři jeho služebníky chytli, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali.

Znovu poslal jiné služebníky, a to více než předtím, ale naložili s nimi právě tak. Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: ‚Na mého syna budou mít přece ohled!‘ Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: ‚To je dědic. Pojďte, zabijme ho, a dědictví připadne nám!‘ Chytli ho, vyvlekli ven z vinice a zabili.

Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“ Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“

42 Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: ‚Kámen, který stavitelé zavrhl, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích‘?

Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtní.“

Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich. Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka (Matoušovo evangelium 21:33-46)

Ten kámen!

Ježíš vypráví drastický příběh o vinici. Člověka hned napadne, že se Ježíš snad byl podívat do dvacátého prvního století, do našich poměrů. Tady je přece zcela běžné, že jakýsi samozvaný pán brutálně prosazuje nároky na majetek, který mu nikdy nepatřil. Dobro je v úzkých tak, jako v Žalmu 118, který ladí s naším evangeliem. A přesto se - Bohu díky - zpěvákovi žalmu daří uniknout. O tom je celý ten žalm: „**Všechny pronárody mě obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě, ano, obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě jako vosy; zhasly jak planoucí trní, odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Udeřil jsi na mě tvrdě, abych padl. Hospodin je moje pomoc, Hospodin je síla má i moje píseň; stal se mou spásou.**“ (118:10-14)

Rozehrajme celý ten příběh z evangelia: Na začátku je stvoření. Hospodář vysadil vinici a obehnal ji zdí, pak v ní ustanovil pořádky, když postavil lis a strážní věž. Předpokládal pečlivý dohled a také vyhlížel nějaký užitek, víno z lisu. A pak svou vinici svěřil vinařům. To je ale popis toho, co známe ze začátku knihy Genesis a co stále musíme mít na paměti. Všechno v tomto vesmíru někomu patří a Stvořitel se ke svému dílu stále hlásí. Ale správu svého díla svěřil lidem.

My se většinou sveřepě držíme svého vzkvétajícího díla, které nám bylo propůjčeno! To my se cítíme stvořiteli umění, politiky, průmyslu a nakonec i přírody. Farář se drží své farnosti, poslanec svého mandátu, sedlák svého gruntu a své hroudy. Nemáme rádi střídání, zvláště když se dílo vede. To Hospodin přemýšlí jinak. Jako majitel je nenahraditelný a nemíní přepustit svá vlastnická práva. Ale jako provozní ředitel má rád střídání. A protože chce, aby rozvoj jeho stvoření byl všestranný, mění uživatelská práva. Jednou vládnou ti a podruhé oni. Ovšem, nikdy to neznamená omluvu pro úpadek a násilí.

Vinaři v našem příběhu odmítali sdílet výsledky své práce s majitelem. Ten poslal pro podíl z úrody své služebníky. Četli jsme, že jednoho i druhého služebníka zmlátili, dalšího zabili kamenováním. Tehdy házeli kamení, dnes se házou bomby. A to opakovaně, stejně jako na téhle vinici. V posledku vinaři vzali ve svých zvrácených výpočtech za možné, že by se vraždou majitelova syna mohl majetek dostat do jejich vlastnictví. Ta kalkulace je šílená ve všech směrech.

Vůbec je tu hodně nesrovnalostí: Vinaři se nepokouší vyjednávat o rozdělení výnosu, žádná diplomacie, jen útok a násilí. Pak předpokládají, že mají na vraždění služebníků majitele vinice nějaké právo, které doufají obhájit. A nakonec ta šílená možnost, že majitel přece jednou umře a dědictví se nikdo další neujme. Tedy, že všechno zůstane jim, že vinici prostě vydrží. Vinaři celý svůj život omotali kolem výnosu a vlastnictví. Kdo tohle udělá, ten se pomine tak, jako oni.

Majitel měl vytrvalou vůli k dohodě. Nechtěl diskutovat o vlastnictví, mohla se vést diskuse o výnosu. Kdo má tuhle vůli k jednání nemůže nakonec prohrát. A teď finále příběhu z Matoušova evangelia, evangelia o království. I tady je konečný verdikt jasný: „**Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vi-**

nařům?“ Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“ (21:40n)

Evangelijní příběhy o království nejsou bezzubými pohádkami o dobrém králi, který se neumí hněvat. Jsou to příběhy o vůli k dohodě, ale také o spravedlivém soudu.

A tady se prolne náš text se žalmem. Používá se obraz kamene a skály. Obraz, který zjevně mluví o Bohu. Žalмовý zpěvák zpívá: „Kámen, jež zavrhl stavitel, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho.“ (Žalm 118:22-24)

Přesně tenhle úryvek žalmu zacituje Pán Ježíš, když vysvětluje královský kamenný soud nad vinaři: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: ‚Kámen, který stavitel zavrhl, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích?‘ Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. Kdo padne na ten kámen, roztříští se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“ (21:42-46)

A navíc, Ježíš ten citát ze žalmu ještě efektně dotvořil zmínkami z proroků, které posluchači dobře znali. Jednak z proroka Izajáše,¹ který prorokuje o havárii okupantů po nárazu do tohoto kamene, jež bude mít za následky zkázu a smrt roztříštěním.

A pak - podruhé - o pádu kamene z nebes, to je zase citát z Danielova proroctví o jakémsi meteoritu,² který drtí opory lidských království.

Jisté je, že ten opovrhovaný kámen, tedy Ježíš, se kterým si za pár dní velekněží a farizeové poradí, když jej ukřižují; ten Ježíš přinese zkázu každé lidské zlovůli, každému landsknechtovi, který se míní chovat na svěřeném jako na svém! A pěkně natvrdo: Tady nejde o nějaké házení prachem či kamenováním nějakými úlomky, jak to dělá satan. Tady jde o přímý střet s masivem, jenž podle jednoho z těch proroků naplní celou zemi.

Ježíšovo vyprávění má dramatický závěr. Byla řeč o vinici a o kameni, samé obrazné výroky, ale tady to někdo dobře pochopil. Evangelium dodává suše: „Když slyšeli velekněží a farizeové tato podoběnství, poznali, že mluví o nich. Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka.“ (21:45n)

Dobře pochopit tento příběh znamená buď zděšení, vztek, osudový náraz a zkázu - a nebo kapitulaci a ochotu vyjednávat. Pokud jste měli dojem, že jsem mluvil o současném dění někde v Iráku, Sýrii, Etiopii, Jemenu či na Ukrajině, tak ano. Přesně o tom jsem mluvil. Ale nejenom o tom. Mluvím o příbězích každého z nás a o zásadním střetu s královským majestátem, který ani náhodou nevyměkne. Proto je dobře začít jednat, domlouvat se, ba omlouvat se a vyznávat bez vymlouvání. A také není třeba zatínat zuby a dusit se nenávisť vůči lidským zmetkům, které zkazil majetek. Obstará si je sám Pán!

To všechno proto, že tenhle svět má svého Pána jako ta vinice. A pak: Ona změna se nedá očekávat od lidí, vyjednávačů či jakýchkoli ozbrojených či ekonomických opatření. To vše nemůže přinést zásadní a konečnou změnu. Změna sestupuje z nebes, objevuje se tam, kde nikdy před tím nebyla. Mění ty, kteří s ní nikdy nepočítali. Soudí, jako lidé neumí posoudit. Děje se to už i teď, ale stane se to i v budoucnosti. Na tohle čekáme! Přijď, Pane Ježíši!

¹ „Dovědčujte svatost Hospodina zástupů! Jeho se bojte a strachujte. Vám bude svatyní, ale oběma domům izraelským kamenem úrazu a skálou, o kterou budou klopýtat, bude osidlem a léčkou obyvatelům Jeruzaléma. Mnozí z nich klopýtnou, padnou a roztříští se, uvíznou v lécce a chytí se.“ (Izajášovo proroctví 8:13-15)

² „Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhł kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, a rázem bylo rozdrčeno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlátě v letní době. Odněl je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi.“ (Danielovo proroctví 2:34n - Bez zásahu rukou - z vůle Boží, udeřil a zaplnil. Tři aktivity odkazující k Božímu království zjevenému v Ježíši Kristu.)

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! (Žalm 118:29)